

РЕШЕНИЕ

№ 2836

гр. София, 26.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 65
състав**, в публично заседание на 03.04.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ванина Колева

при участието на секретаря Ирена Йорданова, като разгледа дело номер **1366** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 85 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ), вр. с чл. 145 – 178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК).
Образувано е по жалба на В. В. М., украински гражданин, [дата на раждане] в У., [населено място], О. област, против Решение № 22519/28.12.2023 г. на председателя на Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет (ДАБ – МС), с което на основание чл. 75, ал.1, т.2 и т.4 от ЗУБ е отказано да му се предостави статут на бежанец и хуманитарен статут.
В жалбата се твърди, че решението е незаконосъобразно, поради допуснати при постановяването му съществени нарушения на административнопроизводствените правила и противоречие с материалния закон. Жалбоподателят заявява, че бяга от войната в У., която напуснал поради реална опасност от смъртно наказание или екзекуция, причини визирани в чл. 9, ал.1, т.1 от ЗУБ и поради реална опасност от изтезание или нечовешко, унижително отношение, или наказание от официалните власти на У., както и от паравоенни формирования, участващи във военния конфликт с Руската федерация като полка А., представляващи основание по чл. 9, ал.1, т.2 от ЗУБ. Твърди, че е налице основание за предоставяне на хуманитарен статут и на основание чл. 9, ал.1, т.3 от ЗУБ, както и че решението е постановени при съществено нарушение на административнопроизводствените правила, тъй като не е му е бил осигурен превод от украински или руски език. Моли съда да обяви решението на председателя на ДАБ – МС за незаконосъобразно, недействително или нищожно.

Ответникът, председателят на Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет изпраща административната преписка по издаване на оспореното решение. В съдебно заседание, чрез процесуалния си представител, оспорва жалбата, излага доводи за законосъобразност на обжалваното решение. Моли съда да отхвърли жалбата.

Софийска градска прокуратура не участва при разглеждане на делото.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства поотделно и в своята съвкупност и доводите на страните, по свое убеждение и по реда на чл. 235, ал. 1 от ГПК във вр. с чл. 144 от АПК, намира за установено от фактическа страна, следното:

С молба до ДАБ при МС с вх. № 440 от 07.07.2023г. на Регистрационно-приемателен център (РПЦ) – [населено място] към ДАБ – МС, В. В. М., украински гражданин, [дата на раждане] в У., етническа принадлежност – българин, вероизповедание – православен християнин, семейно положение – женен, е поискал предоставяне на международна закрила. Самоличността му е установена въз основа на декларация, на осн. чл.30, ал.1, т.3 от ЗУБ. Предоставено е и копие на международен паспорт, на национален паспорт и на удостоверение за раждане.

С писмо рег. № УП-3612/19.09.2023 г. на ДАБ-МС (л. 36), директорът на РПЦ- [населено място] е изискал от директора на Специализирана дирекция „М“ - Държавна агенция "Национална сигурност" (ДАНС) писмено становище по постъпилата молба за международна закрила. С писмо рег. № М-20939 от 17.10.2023г. (л.24) директорът на специализирана дирекция “М” - ДАНС, уведомява председателя на ДАБ-МС, че към момента ДАНС не възразява да бъде предоставена закрила на лицето в случай, че отговаря на условията по ЗУБ.

От данните от проведеното на 29.09.2023г. интервю, представените от жалбоподателя и служебно събраните от ответника доказателства се установява, че В. В. М. е напуснал страната си на произход У. с международен паспорт и национален паспорт през м. февруари 2019г. легално с кола заминал за Турция, където останал около 4 години и половина. На 17.08.2023г. нелегално влезнал в България и бил задържан на същата дата. През 2019г. бил задържан в Турция, при опит да премине в България през КПП в колата му били открити наркотици. През януари 2020г. в Турция е осъден на 13 години и 9 месеца лишаване от свобода. Четири години и половина бил в затвор от затворен тип, след което бил преместен в затвор от отворен тип с по-лек режим. В Турция работил във фурна. Когато го пуснали в отпуск една седмица решил да избяга и „да си спаси живота“.

В интервюто В. В. М. заявява, че е бесарабски българин, но е нямал проблеми заради принадлежността си към тази етническа група, нито заради изповядваната от него религия.

В У. последно е живял в [населено място], където има съпруга и дъщеря. Родителите му живеят в [населено място] в У.. Има и сестра и много други роднини, които живеят в У.. Заявява, че е със средно образование. Работил е като шофьор и бояджия. Не е членувал в политическа партия, въоръжена групировка, не е имал взаимоотношения с армията или полицията в У.. Заявява, че е напуснал страната си по произход без причина, за да закара един азербайджанец, украински гражданин до Турция срещу 500 евро. Там му казали, че трябва да закара един багаж до С., за да си получи парите, дали му две чанти с дрехи и една папка с документи на турски език. На границата бил задържан с наркотици, скрити в газовата уредба на автомобила. Заявява, че няма проблеми в страната си, но не може да се върне заради войната.

Подава молба за закрила в България, защото няма документи и бил настанен в лагера в Любимец. В Украинското посолство в С. не му издали документи, казали му, че ще му дадат лист със снимката му, за да може да се върне в страната си, но той не желае, заради войната. Заявява, че ще се завърне там, ако конфликтът приключи. Ако сега се върне, мисли, че ще го задържат и ще го закарат да се бие. Иска закрила в България, за да живее спокойно и да получи българско гражданство.

Със становище рег. № УП-3612 от 27.11.2023 г. на интервюиращия орган е предложено на председателя на ДАБ – МС да откаже хуманитарен статут и статут на бежанец на В. В. М..

С оспореното в настоящото производство Решение № 22519/28.12.2023г. председателят на ДАБ – МС, на основание чл. 75, ал.1, т.2, вр. с чл.8 и чл.75, ал.1, т.4 вр. чл.9 от ЗУБ, отказва да предостави статут на бежанец и хуманитарен статут на В. В. М.. Въз основа на събраните в административното производство доказателства, е обосновал извод, че не са изпълнени предпоставките по чл. 8 ЗУБ за предоставяне на статут на бежанец. Позовал се е и на разпоредбата на чл. 12, ал.1, т.2 от ЗУБ, според която статут на бежанец не се предоставя на чужденец за когото има сериозни основания да се предполага, че е извършил тежко престъпление от неполитически характер извън територията на Република България Като е съобразил причините за напускане на страната по произход У., административният орган е извел извод, че това не е сторено поради реална опасност от смъртно наказание или екзекуция, поради което не са налице основания по чл. 9, ал.1, т.1 от ЗУБ за предоставяне на хуманитарен статут, нито е установена реална опасност от изтезание или нечовешко или унижително отнасяне или наказание – основания по чл. 9,а л.1, т.2 от ЗУБ. След като е съобразил информацията за обстановката в У., представена в справка с вх. № ЦУ-1546/06.10.2023г. на дирекция „Международна дейност“ при ДАБ – МС е приел, че ситуацията със сигурността в У. е критична и непредсказуема и не би могло да се направи извод, че би могло да се гарантира сигурността на украинските граждани и да се попречи на тежките посегателства срещу тях поради насилието. Приел е за установени предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут по чл. 9, ал.1, т.3 от ЗУБ. Независимо от това обаче, на основание чл. 12, ал.2, т.2 от ЗУБ е отказал да предостави такъв на В. В. М., тъй като хуманитарен статут не се предоставя на чужденец, за когото има сериозни основания да се предполага, че е извършил тежко престъпление.

Към административната преписка е приложена Заповед рег. № ПАМ-375/18.08.2023г., с която на жалбоподателя е наложена принудителна административна мярка „Връщане до страна на произход У., страна на транзитно преминаване или трета страна на чужденеца“. От ответника е представена и справка за актуалната политическа и икономическа обстановка и общото положение в У..

От така приетото за установено, настоящият съдът прави следните правни изводи:

Решението е постановено от компетентен административен орган, съгласно чл. 75, ал.1 от ЗУБ.

Решението е издадено в писмена форма, при спазване на административнопроизводствените правила, при правилно прилагане на материалния закон и в съответствие с неговата цел.

От приетите и неоспорени по делото доказателства се установява, че жалбоподателят е информиран писмено, на разбираем за него език, за реда, който ще се следва в производството, за правата и задълженията му, както и за организациите, които

предоставят правна и социална помощ на чужденци (чл. 58, ал. 8 ЗУБ). Своевременно и надлежно е уведомен за датата на насроченото интервю, по време на което му е била дадена възможност да изложи бежанската си история и да ангажира доказателства в подкрепа на твърденията си. Жалбоподателят изрично е удостоверил с подписа си на протокола, че няма възражения по него. В съответствие с изискването на чл. 73 ЗУБ молбата е била разгледана индивидуално, като на кандидата е била дадена възможност да изложи всички свои доводи свободно и добросъвестно и не е бил ограничен да посочи и евентуално да представи доказателства в подкрепа на твърденията си.

Съдът намира за неоснователни възраженията в жалбата, че на жалбоподателя не е предоставен превод от украинки или руски език по време на интервюто. В регистрационния лист на жалбоподателя (л.40), подписан лично от него, е отбелязано, че той владее български и руски език, не и украински. На всички документи връчвани му в хода на административното производство е отбелязано, че са на разбираем от него български език и в нито един от тях няма отразено възражение от страна на жалбоподателя в тази насока. В началото на интервюто жалбоподателят изрично заявява, че е съгласен интервюто да бъде проведено на български език, потвърждава казаното от него при попълване на регистрационния лист, а в края на интервюто е декларирано, че текстът му е прочетен на разбираем от него български език и не са съществували комуникационни пречки, че добре разбира смисъла на написаното и няма възражения по него. В жалбата е посочено, че не му е бил предоставен превод на украински или руски, но в регистрационния лист няма отбелязване, че В. В. М. говори украински, записани са български и руски език. Жалбата му до съда също е на български език. Жалбоподателят е бесарабски българин, заявява в интервюто, че има роднини в страната, при които живее. На следващо място в настоящето съдебно производство на жалбоподателя бе дадена възможност да изложи факти и представи доказателствата, да осъществи в пълна степен правото си на защита, като посочи какви са неточностите и неверните твърдения, които не е казал, но не се представиха и не бяха изложени различни от събраните в административното производство доказателства.

Обжалваното решение е издадено и в съответствие с материалния закон. Съгласно чл. 8, ал. 1 от ЗУБ статут на бежанец в Република България се предоставя на чужденец, който основателно се страхува от преследване поради своята раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политическо мнение и/или убеждение, намира се извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея. Правилен е изводът на административния орган, че изложените от лицето причини не представляват материалноправно основание по смисъла на чл. 8, ал. 1 ЗУБ за предоставяне на статут на бежанец. Законосъобразен и обоснован е изводът на административния орган, че заявените от жалбоподателя обстоятелства не могат да бъдат свързани с нито една от причините за преследване посочените в закона.

В настоящия случай правилно ответникът, изхождайки от фактите от изнесената пред него бежанска история, възприема извод за липса на такова преследване, което да се обосновава по някоя от причините, посочени в чл. 8, ал. 1 от ЗУБ. В бежанската история няма нито един обоснован фактически довод за проявен спрямо оспорвания акт на преследване от страна на официалните власти в У., която се явява страната по

произход за търсещия закрила. Няма нито един наведен довод от жалбоподателя, че същият е обект на преследване в У. и от някоя друга организация. В действителност в бежанската история няма доводи за такова релевантно преследване, нито се обосновава наличие на реална опасност от бъдещо такова в страната му на произход по някоя от причините, които се сочат в чл. 8, ал. 1 от ЗУБ.

Ето защо изцяло правилни са изводите на органа, че чужденецът не доказва предпоставки за предоставяне на търсения бежански статут. Правилността на крайния извод за липса на предпоставките по чл. 8, ал. 1 от ЗУБ се следва изцяло от факта, че в изнесената от чужденеца бежанска история няма данни, че той лично или неговото семейство са обект на преследване в родината му У. било поради неговата (тяхната) етническа принадлежност, раса, религия, принадлежност към определена социална група или партия, или поради политическо убеждение. Напротив в интервюто жалбоподателят заявява, че не е имал проблеми, не е бил заплашван или насилван. Роднините и семейството му – съпруга, дъщеря, родителите и брат му продължават да живеят там.

Съдът намира за правилна и обоснована преценката на административния орган за основателност на молбата за предоставяне на хуманитарен статут на основанията посочени в чл. 9, ал. 1, т. 3, като правилно тази преценка е направена по отношение на страната на произход, за която органът в особеното производство събира данни, обобщени в нарочна справка.

Съгласно чл. 9, ал. 1, т.3 от ЗУБ, хуманитарен статут се предоставя на чужденец, който не отговаря на изискванията за предоставяне на статут на бежанец и който не може или не желае да получи закрила от държавата си по произход, тъй като може да бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства, като тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт. Член 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ е изцяло в синхрон с чл. 15 б. "в" от Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29.04.2004 г. (отм. с Директива 95/2011/ЕО) относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци и като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила. Със свое Решение от 17.02.2009 г. по дело № С- 465/07/Meki Elgafaji and Noor Elgafaji vs Straatssecretaris van Justitie/, по отправено от холандска страна преюдициално запитване за приложението на чл. 15 б. "в" от Директива 2004/83/ЕО на Съвета, Съдът на Общността (приложимо и по отношение на действащата вече Директива 95/2011) се постановява, че въпросната норма следва да се тълкува в смисъл, че: 1. съществуването на тежки и лични заплахи срещу живота или личността на молителя за субсидиарна закрила не е подчинено на условието последният да представи доказателства, че той представлява специфична цел, поради присъщи на неговото лично положение елементи; и 2. съществуването на такива заплахи може по изключение да се счита за установено, когато степента на характеризирания протичащия въоръжен конфликт безогледно насилие, преценявана от компетентните национални власти, сезирани с молба за субсидиарна закрила, или от юрисдикциите на държавата- членка, пред които се обжалва решение за отхвърляне на такава молба, достига толкова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че цивилното лице, върнато в съответната страна или евентуално в съответния регион, поради самия факт на присъствието си на тяхна територия се излага на реална опасност да претърпи посочените заплахи.

Изводите на административния орган в тази насока се подкрепят изцяло от данните по справка от дирекция „Международна дейност“ на ДАБ, представляваща официален документ, издаден от длъжностно лице в кръга на службата му, фактите по която не са опровергани. В конкретния случай, решаващият орган се позовава, на фактите, които се съдържат в справка за У. с вх. № ЦУ-1546/06.10.2023г. На основание чл. 21, т. 8 от Устройствения правилник на ДАБ при МС, дирекцията събира, поддържа и актуализира база данни за държави по произход и за трети сигурни държави, включваща обща географска, политическа, икономическа и културна информация, информация за правната уредба и за спазването на правата на човека. Приетите по делото справки са изготвени от компетентен орган, в кръга на правомощията му, представляват официални писмени документи и обвързват съда да приеме за доказани фактите, удостоверени с тях, ако същите не се оборват чрез други надлежни доказателства, каквито в случая не се представят, нито се сочи техният източник, за да се събират. От справките, изготвени от ДАБ, в това число и представената пред съда, се установява, че към септември на-малко 9614 цивилни са били убити и повече от 17535 ранени от началото на пълномащабното нахлуване на Русия през февруари 2022г. Милиони други е трябвало да избягат в чужбина и да бъдат вътрешно разселени. През цялата година руските сили са извършвали военни престъпления и други жестокости в У. – безразборни и непропорционални нападения, при които са загинали и са тежко ранени цивилни и е разрушена жизненоважна инфраструктура и обекти с културно и историческо значение. Широко разпространеното използване на изтезания от страна на руските сили и техните продължаващи атаки срещу инфраструктура, свързана с енергетиката, може да представляват престъпления срещу човечеството, според разследващ органа на ООН.

Въпреки това обаче, в хода на административното производство е установено, че В. В. М. е извършил в Турция тежко престъпление – пренасял е през границата наркотици, за което е осъден. С идването си в България, той бяга от изтърпяването на наложеното му в Турция наказание, което е заявено и в интервюто и не се отрича.

Съгласно разпоредбата на чл. 12, ал.2, т.2 от ЗУБ хуманитарен статут не се предоставя на чужденец за когото има сериозни основания да се предполага, че е извършил тежко престъпление. Съгласно ал. 242, ал.2 от НК, който без надлежно разрешително пренесе през границата на страната наркотични вещества и/или техни аналози, се наказва за високорискови наркотични вещества с лишаване от свобода от десет до петнадесет години и глоба от сто хиляди до двеста хиляди лева и за рисков наркотични вещества - с лишаване от свобода от три до петнадесет години и глоба от десет хиляди до сто хиляди лева, което

представлява „тежко престъпление" по смисъла на чл. 93, т.7 от НК. По делото е безспорно, че В. В. М. е осъден в Турция за извършено тежко престъпление от общ характер на 13 години и 9 месеца „лишаване от свобода“, като е избягал в България, след като е излежал 4 години и половина от него. Именно с оглед факта, че му е било наложено наказание лишаване от свобода за извършено тежко престъпление лицето се изключва от кръга на лицата, отговарящи на условията за субсидиарна закрила. В този смисъл е и практиката на ВАС - Решение № 1826 от 17.02.2023 г. по адм. д. № 7165/2022 г., IV отд. на ВАС.

В случая не е спорно, че чужденецът е осъден в Турция, спрямо него не е осъществено наказателно преследване, което е застрашило живота му, нито има данни да е обект на нечовешко или унизително отнасяне. Жалбоподателят е избягал от затвора по време на ефективното изтърпяване на наложеното му наказание "лишаване от свобода" в Турция. Всички тези обстоятелства го изключват като лице, на което е допустимо да бъде предоставен статут на бежанец или хуманитарен статут.

В мотивите на обжалваното решение липсва аргументация за неприложението в случая на принципа “забрана за връщане“ (non-refoulement). За пълното следва да се отбележи, че в чл.4, ал.3 от ЗУБ е предвидено, че чужденец, влязъл в Република България, за да поиска закрила, или който е получил закрила, не може да бъде връщан на територията на държава, в която са застрашени неговият живот или свобода по причина на раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или политическо мнение или той е изложен на опасност от изтезания или други форми на жестоко, нечовешко или унизително отнасяне или наказание. В ал.4 обаче е въведено изключение, че от правата по ал. 3 не може да се ползва чужденец, получил закрила, за когото има основания да се смята, че представлява опасност за националната сигурност или който, веднъж осъждан с влязла в сила присъда за тежко престъпление, представлява опасност за обществото.

С оглед изложеното и като е приел, че не са налице основания за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут на оспорващия, административният орган е постановил правилно и законосъобразно решение. Жалбата се явява неоснователна и следва да бъде отхвърлена. С оглед липсата на претенции за присъждане на разноски и по аргумент от чл. 81 ГПК, този въпрос съдът не обсъжда.

Водим от горното, на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд София-град, I отделение, 65-и състав,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на В. В. М., украински гражданин, [дата на раждане] в У., [населено място], О. област, против Решение № 22519/28.12.2023 г. на председателя на Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: